

בסייעתא דשמיא

שיחה לבי

שיחות קודש שזכינו לשמוע מפ"ק של
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ערב חג הסוכות

תשפ"ב

•

גליון י"ד

יו"ל ע"י מכון 'שיח לבי'

בישטינא

פתח תקוה ארה"ק

כל הזכויות שמורות
למכון שיח לבי
שע"י מוסדות בישיבת בארה"ק

לתשומת לב! הגיליון יו"ל אחת לשבועיים.

לפרטים אודות הפצת הגיליון
ניתן להתעדכן במערכת 'הקבצו ושמעו' 077-2609-403 שלוחה 1-1

להערות והארות וכן לקבלת הגיליון בדוא"ל
ניתן לפנות לכתובת המערכת
siachlibi@gmail.com

שיחות קודש לימי חג הסוכות



אמונה דעת ורוח הקודש בסוכה

הנה בסוכה ישנם ג' ענינים. הא' ענין 'צל' הרומז על ה'אמונה', וכמו שאמרו חז"ל ריש מסכת סוכה (ב.) 'סוכה שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה פסולה', ובגמרא 'מנא הני מילי... רבי זירא אמר מהכא (ישעיה ד ו) 'וסוכה תהיה לצל יומם מחורב' עד עשרים אמה אדם יושב בצל סוכה למעלה מעשרים אמה אין אדם יושב בצל סוכה'. ואיתא בזהר (ח"ג ק"ג ע"א), שהסוכה נקראת 'צילא דמהימנותא' דהיינו 'צל האמונה'. ו'צל' ו'אמונה' שניהם ענינים הארה בבחינת 'מקיף', והיינו כי ענין ה'צל' הוא הארה שאינה האור כמו שהוא אלא מאיר באופן 'מקיף'. וכמו כן 'אמונה' מאירה בנפש האדם בבחינת 'מקיף'.

וענין הב' בסוכה הוא 'רוח הקודש', על דרך דאיתא בספרים הקדושים שעל ידי הסוכה זוכים לרוח הקודש, ד'סוכה' מלשון 'יסכה' ורש"י ז"ל פירש (בראשית יא כט) 'יסכה זו שרה שסכה ברוח הקודש'.

וענין הג' הוא ה'דעת', ועל דרך מאמר חז"ל (סוכה ב.) 'אמר רבה דאמר קרא (ויקרא כג, מג) (למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל, עד עשרים אמה אדם יודע שהוא דר בסוכה למעלה מעשרים אמה אין אדם יודע שדר בסוכה'.

והנה 'רוח הקודש' ו'דעת' שניהם ענינים אחד שהוא 'השגה', אולם 'אמונה' ענינה 'ביטול', ויש לומר שעל ידי הסוכה שהיא 'צילא דמהימנותא' זוכים לאמונה וביטול,

ועל ידי האמונה והביטול זוכים לדעת ורוח הקודש.

ועל דרך זה יש לומר על מה דאיתא בדברי חז"ל (ברכות נה.) אודות בצלאל בן אורי, 'אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן בצלאל על שם חכמתו נקרא, בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא למשה לך אמור לו לבצלאל עשה לי משכן ארון וכלים הלך משה והפך ואמר לו עשה ארון וכלים ומשכן. אמר לו, משה רבינו מנהגו של עולם אדם בונה בית ואחר כך מכניס לתוכו כלים ואתה אומר עשה לי ארון וכלים ומשכן, כלים שאני עושה להיכן אכניסם, שמא כך אמר לך הקב"ה עשה משכן ארון וכלים. אמר לו, שמא בצל אל היית וידעת'.

ויש לומר מנין נודע לבצלאל מה ציוה ה', אלא מכיון שהיה בביטול, וכשמו כן הוא 'בצל-אל' וכנ"ל ש'צל' ענינו אמונה שהוא ביטול, על ידי כן זכה לדעת ורוח הקודש לדעת איך ציוה השי"ת למשה לעשות את המשכן.



עבודת ה' לא תהיה רק לצאת ידי חובתו

איתא מהרה"ק אדמו"ר הזקן בעל התניא זי"ע (בסידור, ד"ה להבין ענין הלולב) בשם ספר משנת חסידים אשר תוכן כוונת הנענועים הוא 'המשכת דעת'. ומבאר מהו ענין הדעת, דהנה דוד המלך ע"ה ציוה לשלמה המלך ע"ה 'ואתה שלמה בני דע את אלקי אביך

והיה מוסיף ר' מאיר ואומר שזהו הטעם למה דאיתא בספרים שאין בחינת דעת בקליפה, כי על ידי הדעת לבסוף יגיע אל האמת.

ויש ללמוד מזה בעבודת ה' שלא לעבדו באופן של 'יוצא זיין' וללכת הלאה לעניניו, אלא עבודת השם צריכה להיות כל עיקר ענינו ועיסוקיו, שהרי זהו כל מטרת חיי האדם בעלמא הדין 'אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני'.



הביטחון בהשי"ת ממשיך השפעות טובות

והבוטח בה' חסד יסובבנו. הנה כתיב (משלי כו יט) 'כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם', שכמו כאשר האדם מראה פניו במים אותם הפנים נראים במים לעומתו, שאם פניו שוחקות יראה לעומתו פנים שוחקות, 'כן לב האדם לאדם' כאשר יש בליבו אהבה לחברו יאהבהו חברו גם כן. ואיתא בספרי חסידות שלא קאי רק על שני בני אדם אלא כמו כן הוא מלב האדם לאדם העליון הקדוש ברוך הוא.

ועל דרך זה יש לומר שכאשר האדם בוטח בה', 'אז ער פארלאזט זיך אויפן אייבירשט'ן, פארלאזט זיך דער אייבישטער אויף אים' [כשהאדם סומך על השי"ת, אזי השי"ת סומך עליו], וממילא נשפעים עליו רוב השפעות טובות וחסדים, שכן סומכים עליו מלמעלה שיתנהג עמהם כראוי וכיאות. וזהו 'הבוטח בה' אזי ממילא 'חסד יסובבנו'.



שמחה לארצך וששון לעירך

שמחה לארצך וששון לעירך וצמיחת קרן לדוד עבדך ועריכת נר לבן ישי משיחך במהרה בימינו. יש להבין הפירוש 'שמחה

ועבדהו', ויש להבין מהו תוכן הציווי. שהרי אם 'דעת' היינו ידיעה והבנה שכלית, הרי מה יועיל לצוותו על כך, אלא היה לו ללמדו ולבאר לו את עניני ידיעת ה'.

אלא 'דעת' אינה רק הידיעה וההבנה השכלית לבדה, כי אם הכרה והתפעלות שכלית שאינו מסיח דעתו ממנה ומקושר בה תמיד בלי הפסק. 'והוא הנקרא דעת, היפך השכחה, כי השכחה באה דווקא מהיסח הדעת כידוע, אבל כל זמן שהדעת מאיר אי אפשר להיות שכחה כלל'.

וכמו שאמרו חז"ל (פסיקתא כ"א) אודות אברהם אבינו ע"ה 'בן שלוש שנים הכיר את בוראו', שגם אברהם וגם תרח אביו היו עובדים לשמש ולירח, רק שאברהם היה עובד בהכרה והתפעלות תמידית, וכשהכיר את הבורא האמיתי עבדו באותה ההתפעלות ולא הסיח דעתו מהשי"ת, מה שאין כן תרח גם בעבדו לשמש לא עבד בהתפעלות, על כן גם כאשר הוכיח לו אברהם שהשמש אינה הבורא לא שינה את דעתו לעבוד את השי"ת, מפני שמלכתחילה לא היה נוגע לו באמת מי הוא הבורא.

הגה"ח ר' מאיר בליז'נסקי ז"ל היה ממחיש זאת, מדוע רק אברהם הגיע להכרה שהשמש אינה הבורא ולא תרח וכי לא ידע שהשמש שוקעת, אלא אברהם היות שלא הסיח דעתו ממנה על כן עמד לפניה כל היום לעבדה, ועל כן בעת שקיעת החמה עדיין עמד שם, מה שאין כן תרח 'איז שוין לאנג נישט דארט געווען' [כבר זמן רב לא היה שם], דהיינו שהיות שלא היה נוגע לו באמת עבודתו לשמש ולא היה מונח בזה, על כן לא עמד שם כל היום אלא הלך לו לעניניו ועסקיו ולא היה נוכח בעת שקיעת החמה, ולכן לא נודע לו שהשמש אינה הבורא.

אלו הושענא רבה שמיני עצרת ושמחת תורה עומד העולם.

שמיני עצרת ושמחת תורה הינם שני בחינות עבודה שונות זו מזו, בחוץ לארץ המה מחולקים לבי ימים, ובארץ ישראל מתאחדים עבודות שני הימים ביום אחד.

הרה"ח ר' מאיר אלבוים ז"ל ממקורבי הרה"ק הישמח ישראל מאלכסנדר זי"ע, נכנס פעם אל הרה"ק הרש"ב מליובאוויטש זי"ע, ואמר שבדעתו לעלות לארץ ישראל, אך בכוונתו לנסוע מקודם לבדו לראות אם יש בידו לסדר לעצמו מקום ראוי למגוריו, ולאחר מכן ישוב לפולין ויקח עמו את בני משפחתו. אמר לו הרש"ב זי"ע 'מקובל בשם הבעש"ט הקדוש זי"ע כי מקום שבאים שמה פעם אחת צריכים לבוא שמה שוב פעם' והוסיף הרש"ב 'אבער א קלוגער מאכט דאס אין איין מאל' [אולם חכם עושה זאת בפעם אחת], שרמז לו שאין לו לנסוע שתי פעמים, אלא יסע מלכתחילה לארץ ישראל יחד עם בני משפחתו.

אמר ר' מאיר להרה"ק הרש"ב, עתה מבין אני מדוע הימים טובים בחוץ לארץ הם שני ימים ובארץ ישראל יום אחד, שהרי 'אורא דארץ ישראל מחכים' און א קלוגער מאכט דאס אין איין מאל, ונהנה הרש"ב מאד ועשה באצבע צרדה לאות שנשא חן בעיניו.

לחיים אלע אידן, השי"ת יעזור זאל זיין גוטע קויטלעך, א גוטן הושענא רבה און א גוטן שמיני עצרת און שמחת תורה. שנוכל להתפלל כראוי, ותהיה שנה טובה ומבורכת, א פריילעך יאהר א געזונט יאהר א געהאלפן יאהר פאר יעדער איינער

לארצך וששון לעירך' וכי הארץ יש בה היכולת לשמוח, אלא יש לומר ד'ארצך' היינו 'רצונך' על דרך מאמר חז"ל (ב"ר ה ה) 'למה נקרא שמה ארץ שרצתה לעשות רצון קונה', ו'עירך' הוא מלשון 'התעוררות'. וזהו 'שמחה לארצך' שמחה היא בעת שכלל ישראל ישראל עושים 'רצונך', וששון הוא בעת שכלל ישראל יש להם 'התעוררות'.

ועל דרך זה יש לומר גם כן פירוש 'שמחה לארצך' שמחה תהיה בעת שכלל ישראל ישובו ל'ארצך' ארץ ישראל, שזה יהיה בעת 'צמיחת קרן לדוד עבדך ועריכת נר לבן ישי משיחך במהרה בימינו'.

והאמת היא שבעת שכל ישראל ישובו לארץ ישראל בבנין בית המקדש השלישי בגאולה השלימה, יתקיימו כל הפירושים יחדיו. שיהיה גם 'שמחה וששון' מההתעוררות לעשות רצונך שאין ישראל נגאלין אלא בתשובה, וגם 'שמחה' מכך שכלל ישראל שבו ל'ארצך', ועד ל'שמחה לארצך' כפשוטו, שאז הארץ עצמה תשמח ויראו בעיני בשר איך שהארץ תרקד משמחה.



מעלת ימי הושענא רבה שמיני עצרת ושמחת תורה

יחינו מיומים ביום השלישי יקימנו ונחיה. איתא בספרי חסידות אשר 'יחינו מיומים' קאי על שני ימי ראש השנה ו'ביום השלישי יקימנו ונחיה' קאי על יום הכיפורים. ויש לומר שימים אלו חוזרים על עצמם בשלושת ימי הושענא רבא שמיני עצרת ושמחת תורה, רק שהמה בבחינת שמחה.

זקיני הקדוש הרבי ר' ארון לייב מפרעמישלאן זי"ע אמר שעל שלושת ימים

שטובער. פרנסה בריוח, מ'זאל קענען לערנען און דאווענען און דינען דעם הייליגן באשעפער מתוך שמחה ונחת, שמחה אמיתית. די שמחה פונ'ם הייליגן יום טוב סוכות זמן שמחתנו זאל נשפע ווערן אויף א גאנץ יאהר, ס'זאל זיין א פריילעך יאהר שנת גאולה וישועה בכלל ובפרט, מזאל זוכה זיין בנערינו ובזקינינו אלע אין איינעם מקבל זיין פני משיח צדקינו מתוך שמחה ונחת.



יומא דהילולא דרביה"ק הרבי ר' מרדכי'לע זי"ע



עקסטער בגשמיות וברוחניות. שיוושעו בכל המצטרך בישועות וברפואות בגוף ובנפש, געזונטע גופים און פרייליכע הערצער. די וואס דארפן אויפגעלאכטן ווערן, ס'זאל זיין לעכטיג און אלע אידישע שטובער, די וואס דארפן געהאלפן ווערן מיט קינדער און נחת פון די קינדער. די וואס דארפן חתנים ווערן און די וואס דארפן שידוכים טוהן זאל דער אייבישטער זיי צושיקן גוטע שידוכים זיי זאלן אויפשטעלן לעכטיגע אידישע

זי"ע. ומכיון שהרבי ר' מרדכי'לע היה מתפלל באיחור רב שאלו הייטב לב מקודם מתי יגיע לברית, נענה הרבי ר' מרדכי'לע ואמר 'צוויי דריי' [שתים שלוש], למעשה הגיע הרבי ר' מרדכי'לע בשעה חמש, שאלו הייטב לב מדוע איחר, נענה הרבי ר' מרדכי'לע ואמר 'צוויי מיט דריי איז פינעף' [שתים ושלוש יחד הם חמש].

הרבי ר' מרדכי'לע קרא את שם הרך הנימול ואמר את הברכות, ואמר על כך הייטב לב למקורביו 'ער האט אונז טאקע געלאזט ווארטן אבער, ס'האט זיך געלוינט, א זעלכע זיסע ברכות האב איך נישט געהערט זייט דע רבי ר' הערש' [אכן נתן לנו להמתין עבורו, אך היה כדאי, שכן ברכות מתוקות כאלו לא שמעתי מימי הרבי ר' הערש מרימנוב זי"ע].

המשו"ך ר' משה וסיפר, אחר הברית נכנסתי אל הרבי ר' מרדכי'לע ושאלתי את פיו, הרך הנימול הזה ששני צדיקים גדולים השתתפו בברית מילה שלו מה יגדל ויהיה,

יום טוב ראשון של חג הסוכות הוא יומא דהילולא קדישא של זקני הקדוש הרבי ר' מרדכי'לע זי"ע. זקני הקדוש אמר על עצמו והרבנית [זקנתי הצדקת חיה ע"ה] המה בבחינת אברהם ושרה, וברוב ענוותנותו אמר 'היא הגיעה לזאת ואני לא'.

וכך היתה עבודתו הקדושה בבחינת אברהם אבינו, שכל ימיו היה טורח ועוסק להיטיב לבני ישראל בגשמיות וברוחניות. ואף היה נוסע למרחקים בעזבו את חצרו ומשפחתו למען היטיב לבני ישראל, בלא שום חשבונות כלל, ורבו הסיפורים בזה.

כ"ק אמו"ר זצוקלה"ה סיפר, ששמע מאחד ממקורבי הרבי ר' מרדכי'לע זי"ע הנגיד החסיד ר' משה ברוקשטיין ז"ל מבישטינא, שהיה נוכח בשעת מעשה. שזקיה"ק הרבי ר' מרדכי'לע זי"ע היה בעיר סיגעט, והזמינוהו להשתתף בברית מילה בה יהיה המוהל הרה"ק הייטב לב מסיגעט

לכם ביום הראשון פרי עץ הדר'. לא השבתו סיפר ר' מרדכי, כי אילו היו משיבים לו היה דרכו בקודש לומר 'דו מא"ק ווער פרעגט דיך דען' [מי שאל אותך], ויען הרבי ר' מרדכיילע בעצמו 'ער קלייבט זיך אויס דעהם שענסטן צדיק פון דור' [הוא לוקח את הצדיק הנאה שבדור], סתם ולא פירש. ויהי בליל יו"ט בעת שאחז בתפלת השכיבנו חש שלא בטוב ואמר 'נו מלח' שיביאו לו מלח להשים תחת לשונו, ולמחרת בשעה ארבע אחר הצהרים נסתלק לשמי מרום.

זכותו עומדת לעד ונוהג חסדו כל דור, פעולותיו הקדושות משפיעים לדורי דורות עד ימינו, ויום זה מסוגל שיושפע עלינו ועל כל ישראל רב חסד. השי"ת יעזור שזכותו הגדול יגן עלינו ועל כל ישראל, וכל אחד ואחד מבני ישראל בכל מקום שהם יושעו בכל המצטרך להם, וימלא ה' כל משאלות לבם לטובה.



ענה לי הרבי כי הוא יהיה בעל עגלה. וכדבריו הקדושים כן היה, וכאשר היה ר' משה מגיע לעיר סיגעט, היה משתדל לחפש את אותו בעל עגלה לנסוע עמו.

עוד היה כ"ק אאמו"ר זצוקלה"ה מספר, אשר מדי שנה בשנה בכל ליל יום א' דסוכות מתקבצים היו זקני החסידים בבישטינא שעוד זכו להסתופף בצל הרבי ר' מרדכיילע בשלחנו הטהור של נכדו זקיה"ק רבי איתמר זי"ע הי"ד, והחסיד ר' מרדכי ווייס ע"ה היה מספר את אשר בדידו הוה עובדא באותו ערב יו"ט סוכות שנת תרנ"ה וכה סיפר.

היה בבישטינא מעבר שהיה מקצר את הדרך למקוה שעבר בחצרו של הרבי ר' מרדכיילע, ור' מרדכי בדרכו לילך למקוה טהרה לכבוד יו"ט עבר שם וראה את הרבי ר' מרדכיילע אוהז בעבודתו הקדושה בשימת הסכך על הסוכה, ובראות הרבי ר' מרדכיילע אותו עובר קראהו ושאל אותו, 'הקב"ה הרי מקיים את כל התורה כולה, היודע אתה כיצד מקיים השי"ת את המצוה של 'ולקחתם

• ואלו נדיבי הלב שנדבו חלק מהוצאות הגליון •

חלק מהוצאות גליון זה נתנדבו

ע"י הרה"ח בנש"ק

ר' ישראל פינחס דאכנער שליט"א

פתח תקוה

לכבוד יומא דהילולא ולטובת נשמת

רביה"ק הרבי ר' מרדכיילע זי"ע ועכי"א

• לתרומות והנצחות ניתן לפנות למס' 053-3175770 •

